

6. Новицька Т., Іванова С., Кільченко А., Вакалюк Т., Мінтій І. Проблема оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень у європейському науковому освітньому просторі. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2023. Том 11, № 7. С. 80–91. DOI: 10.31110/2616-650X-vol11i7-011

7. Робоча програма практики з науково-педагогічних досліджень. Вінниця: ВГПК, 2023. 38 с. URL: <https://vgpk.edu.ua/wp-content/uploads/2024/03/Praktyka-z-NPD.pdf> (дата звернення 29.07.2024).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-427-9-27>

СПЕЦИФІКА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Прокопець К. О.

кандидат медичних наук, доцент,

доцент кафедри хірургії

ННЦ «Інститут біології та медицини»

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

Ткаліч В. В.

доктор філософії,

відділення політравми

Комунальне некомерційне підприємство

«Київська міська клінічна лікарня № 17»

м. Київ, Україна

Адаптація освітньої інфраструктури

В умовах воєнного часу модифікація фізичного навчального середовища має вирішальне значення для забезпечення як безпеки, так і доступності для студентів і викладачів. Навчальні заклади повинні адаптувати свою інфраструктуру, щоб протистояти потенційним загрозам, зберігаючи при цьому сприятливу атмосферу для навчання. Це часто передбачає зміцнення будівель для захисту від нападів і створення безпечних зон у школах, куди учні можуть швидко відступити в надзвичайних ситуаціях. Крім того, доступність є важливою проблемою, оскільки школи повинні пристосовуватись до учнів з обмеженими можливостями, забезпечуючи, щоб запасні виходи та засоби були доступні для всіх. Такі модифікації спрямовані не лише на фізичну безпеку, а й на психологічну впевненість, допомагаючи

учням почуватися в безпеці у своїх навчальних приміщеннях. Створюючи середовище, яке надає пріоритет безпеці, школи можуть допомогти зменшити тривогу та стрес, які часто супроводжують навчання під час війни [1, с. 72].

Впровадження рішень для дистанційного та цифрового навчання є ще одним важливим кроком у освітньому процесі під час війни. У зв'язку з тим, що фізичне відвідування школи стає все більш ризикованим, цифрові платформи стали життєво важливими інструментами для безперервної продовження освіти. Ці платформи пропонують різні переваги, такі як гнучкість доступу до навчальних матеріалів і можливості для інтерактивного навчання. Такі технології, як відеоконференції та онлайн-класи, дозволяють викладачам підтримувати спілкування та взаємодію зі студентами, забезпечуючи досягнення навчальних цілей, незважаючи на фізичні перешкоди [2, с. 304].

Розробка гнучких графіків з урахуванням перебоїв має важливе значення для підтримки безперервності навчання під час війни. Цей підхід передбачає створення адаптивних розкладів, які можна змінювати залежно від поточної ситуації, дозволяючи швидко вносити корективи у відповідь на надзвичайні ситуації або зміни умов безпеки. Гнучкий розклад допомагає мінімізувати вплив неочікуваних збоїв на навчальний процес, гарантуючи, що студенти можуть продовжувати навчання без значних затримок. Це також дозволяє персоналізувати навчальний досвід, коли студенти можуть прогресувати у своєму власному темпі залежно від індивідуальних обставин [3].

Підтримка психологічного благополуччя

Інтеграція служб психологічної підтримки для студентів і персоналу має вирішальне значення у навчальних закладах військового часу. Такі послуги призначені для вирішення унікальних проблем емоційного та психічного здоров'я, які виникають під час конфліктів. Включення психологічних служб допомагає пом'якшити несприятливі наслідки конфлікту, підвищити стійкість і сприяти загальному благополуччю в освітньому співтоваристві [4].

Навчання освітян розпізнавати та вирішувати проблеми, пов'язані з травмою, є ще одним важливим компонентом освітнього процесу у воєнний час. Педагоги часто є першою точкою контакту для студентів, які можуть зазнати травми, і їх здатність ідентифікувати та відповідним чином реагувати є важливою. Програми навчання озброюють вчителів навичками та знаннями, необхідними для ефективного підтримки учнів. Як свідчать матеріали, наведені у Всеукраїнському науково-педагогічному фаховому розробці, ці програми спрямовані на попередження вторинної психологічної травми та розуміння динаміки травматизму в навчальних закладах [5]. Розширюючи здібності

педагогів, школи можуть створити безпечніше та більш чуйне навчальне середовище, де учні відчувають розуміння та підтримку.

Розвиток спільноти та мереж підтримки однолітків відіграє ключову роль у підтримці психологічного благополуччя під час війни. Такі мережі створюють відчуття причетності та колективної стійкості, що є життєво важливим для подолання стресів війни. Ініціативи підтримки громади заохочують співпрацю між учнями, батьками та вчителями для створення надійної системи підтримки. Мережі підтримки однолітків, зокрема, є ефективними, оскільки вони дозволяють студентам ділитися досвідом і стратегіями подолання один з одним, сприяючи почуттю солідарності. У матеріалах семінару «ІМ ВАСК» підкреслюється важливість цих мереж у наданні психологічної підтримки під час військових дій [6]. Підтримуючи ці зв'язки, навчальні заклади можуть допомогти людям почуватися менш ізольованими та мати більше можливостей протистояти викликам, пов'язаним з умовами війни.

Коригування навчальної програми та визначення пріоритетів

В умовах воєнного часу стає обов'язковим оптимізувати навчальний план, щоб зосередити увагу на основних результатах навчання, яких можна реально досягти. Цей підхід передбачає визначення та визначення пріоритетів основних предметів і навичок, які мають вирішальне значення для найближчих і майбутніх освітніх потреб студентів. Дослідження показали, що під час конфліктів педагогам часто доводиться адаптувати свої навчальні плани, щоб пристосуватись до скорочення навчального часу та ресурсів, забезпечуючи охоплення найважливіших аспектів навчального плану [7]. Зосереджуючись на цих основних компонентах, навчальні заклади можуть підтримувати рівень безперервності та нормальності для учнів у нестабільному середовищі. Ця стратегія не тільки допомагає підтримувати зацікавленість учнів, але й готує їх до більш плавного переходу до звичайного навчання після конфлікту.

Започатковуючи дискусії про причини та наслідки конфлікту, а також про стратегії розбудови миру, викладачі можуть озброїти студентів знаннями та навичками, необхідними для навігації в неспокійному середовищі [8, с. 102].

Умови воєнного часу також вимагають наголосу на практичних навичках і самозабезпеченні, щоб підготувати студентів до невизначеності, з якою вони можуть зіткнутися. Таким чином, освітній процес включає навчання практичним життєвим навичкам, таким як вирішення проблем, критичне мислення та здатність до адаптації, які мають вирішальне значення для подолання викликів, пов'язаних із конфліктом [9].

Підсумовуючи, треба сказати, що освітній процес в умовах воєнного часу потребує багатогранного підходу, в результаті котрого стратегії не тільки гарантують продовження навчання всупереч лиху, але й сприяють довгостроковому розвитку стійкого суспільства, здатного до зміцнення та відновлення.

Література:

1. Борисенко Д. Організація безпечного освітнього процесу в умовах війни: технічні особливості залучення гібридних занять. Джерело педагогічних інновацій. Безпечна освіта. Науковометодичний журнал. 2023. № 1(41). С. 72–76. URL: <http://edu-post-diploma.kharkov.ua/wp-content/uploads/2023/05/Джерело-Безпечна-освіта-макет-№-1-2023.pdf> (дата звернення: 04.10.2024).

2. Melnikova Y. O., Rula N. V., Shulzhenko A. S. Remote higher education students, 061 Journalism specialty: barriers and adaptation strategies during the war. Ukrainian universities amidst new realities: the conservation of scientific and human resources: scientific monograph: монографія / ed. by D. Romans. Riga, 2024. P. 304–319.

3. Чикалова М., Юхно Н. Перегляд Особливості освітнього процесу в умовах повномасштабних бойових дій | Український Педагогічний журнал. Український Педагогічний журнал. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/673/746> (дата звернення: 04.10.2024).

4. Піговська С. А. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах війни. Освітній проект «На Урок» для вчителів. URL: <https://naurok.com.ua/psihologichna-pidtrimka-uchasnikiv-osvitnogo-procesu-v-umovah-viyni-320683.html> (дата звернення: 04.10.2024).

5. Освіта і наука України в умовах воєнного стану. URL: <https://mon.gov.ua>. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2023/22.08.2023/Inform-analytic.zbirn-Osvita.v.umovah.voyennogo.stanu-vykl.rozv.povoyen.perspekt.22.08.2023.pdf> (дата звернення: 04.10.2024).

6. Матеріали для використання в роботі під час воєнних дій. Інститут модернізації змісту освіти. URL: <https://imzo.gov.ua/psyholohichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/materialy-dlia-vykorystannia-v-roboti-pid-chas-voiennykh-diy/> (дата звернення: 04.10.2024).

7. Війна та освіта. Як рік повномасштабного вторгнення вплинув на українські школи / І. Когут та ін. <https://www.irf.ua>. URL: <https://www.irf.ua/publication/vijna-ta-osvita-yak-rik-povnomasshtabnogo-vtorgnennya-vplynuv-na-ukrayinski-shkoly/> (дата звернення: 04.10.2024).

8. Бабенко В. А. Вплив виховної роботи на суспільну свідомість студентської молоді в умовах війни. Освіта в умовах війни: реалії, виклики та шляхи подолання : матеріали II Форуму акад. спільноти (20–24 черв. 2022 р., м. Дніпро; ДВНЗ «Придніпр. держ. акад. буд-ва та архітектури»), Дніпро, 2022. С. 102–106.

9. Освітній процес в умовах війни та у повоєнний період: виклики, правила, перспективи. <https://cuesc.org.ua>. URL: https://cuesc.org.ua/images/informlist/Макет%20advanced_training_UDU.pdf (дата звернення: 04.10.2024).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-427-9-28>

ВПЛИВ ФІНАНСУВАННЯ НА РОЗВИТОК ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ

Рижук Я. О.

аспірант другого курсу

спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»

Київський національний лінгвістичний університет

м. Київ, Україна

Україна перебуває в умовах військового конфлікту, який суттєво змінив функціонування освітньої системи країни. Для багатьох здобувачів традиційні форми навчання стали недоступними внаслідок постійної загрози життю, переміщення та руйнування освітньої інфраструктури. Ключовим підходом до вирішення цього питання стало дистанційне навчання, впроваджене закладами вищої освіти. Не зважаючи на те, що така форма не є новою для вітчизняної освіти, все є її впровадження вимагає як фінансових ресурсів, так і доступу до необхідних технологій.

Фінансування освітніх програм, особливо тих, що стосуються дистанційного навчання, стає особливо складним завданням під час військової агресії. Оскільки державні ресурси часто перенаправляються на оборонні потреби, їх буває недостатньо для задоволення нових освітніх викликів. Важливими джерелами підтримки можуть стати приватні інвестиції та міжнародна допомога, проте їхнє залучення потребує інноваційних підходів та врахування специфіки воєнного стану.